

Sygn. akt: I C 37/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Rybarczyk
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Iwona Gornowicz-Szafrąńska

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2021 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa **E. K.**

przeciwko **W. Z. (1)**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego W. Z. (1) na rzecz powódki E. K. kwotę 46.096,94 zł (czterdzieści sześć tysięcy dziewięćdziesiąt sześć złotych 94/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 28 sierpnia 2017 do dnia zapłaty.
2. W pozostałej części powództwo oddala.
3. Nie obciąża powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.
4. Nakazuje pobrać od pozwanego W. Z. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę 3703,01 zł (trzy tysiące siedemset trzy złote 01/100) z tytułu zwrotu części kosztów sądowych.
5. Pozostałą częścią kosztów sądowych od uiszczenia, których powódka była zwolniona obciąża Skarb Państwa.

SSO Wojciech Rybarczyk

Sygn. akt I C 37/18

UZASADNIENIE

Powódka E. K. wystąpiła z pozwem o zasądzenie od pozwanego W. Z. (1) kwoty 189.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zobowiązanie pozwanego do wydania powódce jachtu żaglowego typu MORS o nr rej. (...), rok produkcji 1989, o szacunkowej wartości 20.000 zł w terminie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia. Jednocześnie powódka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych w podwójnej wysokości stawki minimalnej.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że strony od 1990r. pozostawały w związku konkubenckim, w ramach którego nabyto działkę w Ż. z środków finansowych pochodzących w częściach równych od obu stron. Powódka podkreśliła,

że z uwagi na przysługujący pozwanemu tytuł własności do gruntu, wszystkie niezbędne dokumenty związane z realizacją budowy wystawiane były na nazwisko pozwanego. Powódka podkreśliła, że od roku 2001 – kiedy to pozwany zaprzestał pracować zawodowo, znaczna większość środków przeznaczanych przez strony na budowę domu pochodziła z jej wynagrodzenia. Powódka wyjaśniła, że strony definitywnie zakończyły budowę domu w 2015r., natomiast w 2016r. pozwany zerwał związek łączący strony od 25 lat. Powódka wyjaśniła, że wartość przedmiotowego budynku wraz z wyposażeniem i infrastrukturą oraz kosztami wykonanych robót budowlanych wynosi ok. 410.000 zł. Kwota 189.000 zł stanowi 1/2 zwaloryzowanej wartości nakładów pomniejszonych o inwestycje w wysokości ok. 30.000 zł pochodzące z darowizny jaką otrzymał w 2010r. pozwany.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w podwójnej wysokości stawki.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż strony poznały się w 1990 r. W czerwcu 1991 r. zaczęły się spotykać, a w 1993 r. powódka uzyskała rozwód. Pozwany podniósł także, iż w 1993 r. zakupił grunt w Ż. pod budowę domu z własnych środków. Budowę rozpoczął w 1995 r. Podawał, iż wiele prac wykonywał samodzielnie. Strony zamieszkały razem w 2008 r. Pozwany wskazał, że wbrew twierdzeniom powódki przez cały okres ich znajomości pracował, także na czarno, przez co dochody faktyczne mogą różnić się od zarejestrowanych. Pozwany podnosił, iż wspierali go finansowo rodzice i rodzina, a także osoby obce, o czym świadczą przekazywane na jego rzecz darowizny. Pozwany zaznaczył, iż strony zamieszkały w wybudowanym domu w 2013 r. Ponadto pozwany zaprzeczył, aby powódka w jakimkolwiek stopniu partycypowała w kosztach budowy domu. Wskazał, iż jacht jest w jego posiadaniu oraz że dokonał jego modernizacji z pieniędzy pochodzących ze sprzedaży innego jachtu należącego do niego. Strony od końca 2015 r. pozostawały w konflikcie, którego przyczyną było nadużywanie alkoholu przez powódkę. Ostatecznie w 2017 r. powódka wyprowadziła się z domu w Ż..

W replice na odpowiedź na pozew powódka wskazał, iż pozwany w żaden sposób nie wykazał, iż otrzymywane darowizny przekazywał na rzecz budowy domu. Podniosła także, iż pozwany przeznaczał środki otrzymane z darowizn na zakup samochodów, a także kolekcję modeli samochodów.

W toku procesu strony podtrzymały swoje wcześniejsze stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Strony poznały się w 1990 r. Zaczęły się spotykać i wkrótce stworzyły związek. W tym czasie mieszkali osobno, powódka na ul. 20 stycznia 1920 roku w B., a pozwany z rodzicami. Strony nie prowadziły wówczas wspólnego gospodarstwa domowego. Powódka w 1993 r. rozwiodła się ze swoim mężem A. S., z którym miała dwójkę dzieci N. S. i M. S.. Pozwany w 1993 r. zakupił nieruchomości gruntową, tj. działkę nr (...) w Ż. o powierzchni 0,0914 ha, dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). Zakup nastąpił z jego środków. Pozwany zamierzał na tej działce rozpocząć budowę domu

Strony zaczęły planować wspólną przyszłość. Spędzały wspólnie czas wolny, wyjeżdżały wspólnie na Z. K. na jacht. W wyjazdach czasem brały udział dzieci powódki, które z uwagi na dorastający wiek, z biegiem czasu przestawały z nimi jeździć. Strony wyjeżdżały także na zagraniczne wakacje, za które każde z nich płaciło osobno.

Budowę domu strony rozpoczęły w 1997 r. Powstawał on etapami, z uwagi na brak środków finansowych oraz brak możliwości zakończenia budowy i wykończenia domu w krótkim okresie. Stan surowy zamknięty był ok. roku 2000. Pozwany część prac zlecał wynajętym pracownikom. Faktury wystawiane były na pozwanego. Wiele prac pozwany wykonywał jednak samodzielnie. Pomagał mu również syn powódki. Budowa następowała w systemie gospodarczym, który charakteryzuje się tym, iż inwestor sam zajmuje się szukaniem ekip i pracowników do budowy poszczególnych etapów prac budowlanych, a także wykonuje wiele prac samodzielnie. Wadą systemu gospodarczego jest spore zaangażowanie czasowe inwestora.

Strony zamieszkały wspólnie w 2008 r. w mieszkaniu na ul. 20 stycznia 1920 roku w B.. Od tego czasu prowadzili wspólnie gospodarstwo domowe. Żyli jak rodzina. Większość środków przeznaczali na budowę domu, dlatego żyli skromnie. Na ul. 20 stycznia 1920 roku mieszkali do roku 2013, gdyż wtedy przeprowadzili się do nowego domu w Ż.. Obiekt oddano jednak do użytkowania dopiero w 2015 r. Posiadali oddzielne konta. W latach 2006 -2017 pozwany przelewał powódce różne kwoty na utrzymanie rodziny, suma przelewów wyniosła łącznie kwotę 41.351 zł. Co miesiąc, pozwany przelewał także powódce kwotę na opłacenie jego kolekcji modeli samochodów DeAgostini. Zarówno powódka, jak i pozwany pracowali i dokładali się do budżetu gospodarstwa domowego. Oboje mieli też okresowe przerwy w pracy. Pozwany nawet jak nie pracował na umowę o pracę, to uzyskiwał dochody z prac dorywczych, bez ich rejestrowania.

Pozwany w latach 1991-2013 kupił następujące samochody osobowe w stanie używanym: M. (...) (15.000 zł), F. (...) (11.500 zł), A. (...) (15.000), M. (...) (23.000 zł), M. (...) (15.100 zł) oraz F. (...) (12.000 zł), A. (...) (14.000 zł).

W wyniku konfliktu strony rozstały się w 2016 r. Powódka wyprowadziła się z domu w Ż. 31 sierpnia 2017 r. zabierając część wyposażenia w postaci: pralki, telewizora, dekodera, anteny satelitarnej, dwie szafki kuchenne i jedną z szufladami, kanapę narożną i dwa fotele.

Dowody: umowa sprzedaży działki (k. 61-64 akt), wypis z księgi wieczystej (k. 18-23 akt), umowy o prace, zaświadczenia o dochodach i wpisie do ewidencji działalności gospodarczej pozwanego (k. 66-75 akt), faktury za prace budowlane (k. 125-128 akt), potwierdzenie przyjęcia obiektu budowlanego do użytkowania (k. 129 akt), zeznania podatkowe powódki (k. 130-154 akt), lista operacji bankowych (k. 155-173 akt), protokół przekazania (k. 24 akt), umowy sprzedaży samochodów (k. 217-223 akt), historia operacji bankowych (k. 227- 234 akt), dokumentacja techniczna budowy (załączone do akt), zeznania świadków M. C. (k. 249-250), M. S. (k. 250-251 akt), N. S. (k. 251-252 akt), S. Z. (k. 252-253 akt), M. J. (k. 253 akt), D. D. (k. 253-254 akt), M. W. (1) (k. 254 akt), M. W. (2) (k. 254-255 akt), B. O. (k. 255 akt), A. S. (k. 255-256 akt), D. M. (k. 328), J. M. (k. 328-329 akt), J. P. (1) (k. 329 akt), J. S. (1) (k. 329 akt), J. S. (2) (k. 329-330 akt), G. P. (k. 330 akt), W. Z. (2) (k. 330-331 akt), A. J. (k. 331 akt), J. S. (3) (k. 331-332 akt), M. W. (3) (k. 332 akt), P. K. (k. 332 akt), S. B. (k. 332 akt), M. D. (k. 333 akt), A. C. (k. 333 akt), J. K. (k. 333 akt), powódki (k. 336-337, 528-529), pozwanego (k. 337-339, 529-530 akt)

Pozwany otrzymywał na budowę domu pomoc finansową w postaci darowizn od rodziców, ciotki G. P. oraz od A. B. i J. P. (2).

Rodzice przekazali mu łącznie kwotę 145.600 zł, G. P. 36.300 zł, a A. B. i J. P. (2) po 4.900 zł. Łączna kwota darowizn przekazana na rzecz pozwanego wyniosła 191.700 zł.

Dowody: potwierdzenia przelewów (k. 80, 83, 86, 89, 92, 95, 98, 101, 104, 118-121, 123 akt), zgłoszenia o nabycia rzezy lub praw majątkowych (k. 81-82, 84-85, 87-88, 90-91, 93-94, 96-97, 99-100, 102-103, 105-106 akt), umowy darowizny (k. 107-108, 114, 122, 124 akt), zeznanie podatkowe (k. 109-113 akt), wyciągi bankowe (k. 115-117 akt), zeznania G. P. (k. 330 akt), W. Z. (2) (k. 330-331 akt), pozwanego (k. 337-339, 529-530 akt)

W dniu 7 grudnia 2008 r. strony zakupiły jacht typu MORS nr rej. (...), rok produkcji 1989 za kwotę 10.000 zł. Powódka wzięła kredyt na zakup tego jachtu. W spłacie tego kredytu partycypował w połowie pozwany. Pozwany przed zakupem nowego jachtu sprzedał swój stary jacht. Za pieniądze ze sprzedaży wykonał remont nowego jachtu i doposażył go.

Dowody: umowa sprzedaży (k. 27 akt), lista operacji bankowych (k. 155-173 akt) zeznania pozwanego (k. 337-339, 529-530 akt)

Pismem z dnia 21 sierpnia 2017 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 189.000 zł tytułem nakładów poczynionych przez nią na majątek osobisty pozwanego, a także do wydania jachtu, który jest jej własnością.

Jednocześnie w piśmie tym wskazano, iż brak zapłaty w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego.

W odpowiedzi pismem z dnia 28 sierpnia 2017 r. pozwany odmówił zapłaty wskazując iż to co jest jego własnością zostało sfinansowane z własnych środków pieniężnych i darowizn od najbliższych.

Dowód: pismo z dnia 21 sierpnia 2017 r. (k. 26 akt), pismo z dnia 28 sierpnia 2017 r. (k. 25 akt)

Wartość odtworzeniowa domu w Ż., czyli wartość równa kosztom odtworzenia budynku z uwzględnieniem stopnia zużycia, kosztów zakupu poszczególnych jego elementów (w tym materiałów budowlanych), kosztów wykonania projektów i instalacji, robocizny oraz kosztów nadzoru inwestorskiego, przyjmując dodatkowo waloryzację wydatków na rzecz inwestycji poczynszy od roku 1990 do dnia 1 września 2017 r. wynosi 283,893,88 zł.

Dowody: opinia biegłego J. D. wraz z załącznikami (k. 355-435 akt), opinia uzupełniająca biegłego wraz załącznikami (k. 478-494 akt), ustna opinia uzupełniająca biegłego (k. 466-467 akt)

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie budziły wątpliwości Sądu, a które to nie były kwestionowane przez żadną ze stron pod względem ich autentyczności jak i prawdziwości zawartych w nich informacji.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły także, co do zasady zeznania świadków M. C., M. S., N. S., S. Z., M. J., D. D., M. W. (1), M. W. (2), B. O., A. S., D. M., J. M., J. P. (1), J. S. (1), J. S. (2), G. P., W. Z. (2), A. J., J. S. (3), M. W. (3), P. K., S. B., M. D., A. C., J. K., a także powódki E. K. i pozwanego W. Z. (1).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, albowiem były one jasne, spójne, logiczne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Zeznania świadków służyły przede wszystkim jako podstawa ustaleń w zakresie wspólnego prowadzenia gospodarstwa domowego przez strony oraz ich funkcjonowania jak rodzina. Sąd pragnie jednak zaznaczyć, iż okoliczności rozliczeń finansowych stron nie były znane świadkom. Powoływali się oni na swoją niewiedzę w tym zakresie. Wiele istotnych kwestii, tj. zakup działki pod budowę domu miały także miejsce prawie 30 lat temu, wobec czego świadkowie również mogli nie pamiętać wielu szczegółów. Ich zeznania w tym zakresie były bardzo ogólne. Ponadto Sąd podkreśla, że wielu spośród świadków było osobami najbliższymi stron, wobec czego ich zeznania mogą nie być w pełni obiektywne.

W ocenie Sądu, na walor wiarygodności zasłużyły częściowo zarówno zeznania powódki jak i pozwanego. Sąd, nie dał wiary zeznaniom powódki w zakresie, iż tylko i wyłącznie ona partycypowała w kosztach budowy domu. Ponadto całkowicie sprzeczne z rzeczywistym stanem faktycznym są twierdzenia powódki, w zakresie tego, iż działkę pod budowę domu opłaciła po połowie z pozwanym sprzedając świadectwa udziałowe. Zaczęły one jednak funkcjonować dopiero w połowie lat 90, a zakup nieruchomości przez pozwanego miał miejsce w 1993 r. Także niewiarygodne są twierdzenia powódki, iż pozwany prawie w ogóle nie pracował. W swoich zeznaniach powódka wskazywała, że „nie wie czy pozwany w trakcie związku pracował” (k. 336 v akt). W ocenie Sądu, powódka przedstawia w ten sposób korzystny dla siebie stan faktyczny, w którym to jedynie ona pracowała. Nie sposób bowiem, pozostając z kimś w wieloletnim związku, nie wiedzieć czy partner pracuje. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego jedynie w zakresie, iż tylko i wyłącznie on finansował budowę domu, a powódka nie partycypowała w kosztach budowy albowiem twierdzenia te pozostają w sprzeczności z pozostałymi przeprowadzonymi w sprawie dowodami, z których wynika, że powódka w miarę swoich możliwości przyczyniał się finansowo do budowy domu.

W ocenie Sądu opinia główna, a także uzupełniająca sporządzone przez biegłego sądowego są miarodajne, ponieważ zostały sporządzone przez podmiot profesjonalny, dysponujący konkretną wiedzą w zakresie dziedziny, którą reprezentuje, w sposób fachowy i zgodny z obowiązującym prawem. Wnioski jakie wypływają z tej opinii są logiczne, spójne oraz korespondują wzajemnie ze sobą i z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Na podstawie art. 235² §1 pkt 5 k.p.c. Sąd pominął wniosek powódki o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii uzupełniającej biegłego z dziedziny budownictwa. Zastrzeżenia składane przez strony zostały dostatecznie wyjaśnione przez biegłego zarówno w pisemnej opinii uzupełniającej, a także ustnie na rozprawie. Warto wskazać, iż pozwani nie wnosili o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego. Sąd Okręgowy podziela w tej kwestii stanowisko wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzania dowodu z opinii dalszych biegłych. Jeżeli opinia w ocenie Sądu jest wyczerpująca i przekonująca to nie ma on obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych. Potrzeba powołania innego biegłego, czy konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2007 roku, sygn. akt IV CSK 41/07, LEX). Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania opinii biegłego, uznając zastrzeżenia stron za bezpodstawne i stanowiące jedynie polemikę z prawidłowymi wnioskami biegłego, które to w konfrontacji z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie nie mogły przynieść zamierzonych skutków.

Sąd na podstawie art. 235² §1 pkt 2 k.p.c. pominął wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z wyceny jachtu MORS doposażonego przez pozwanego, jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powódka domagała się zwrotu nakładów jakie poczyniła na majątek pozwanego w trakcie trwania ich konkubinatu. W doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, iż do rozliczenia konkubinatu należy stosować przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu albowiem tylko w ten sposób można dokonać w sposób pełny i racjonalny rozliczeń tego rodzaju. W związku z tym podstawą żądań strony powodowej były przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu w zakresie nakładów jakie powódka poczyniła na nieruchomości będącą własnością pozwanego oraz art. 222 § 1 k.c., tj. roszczenie windykacyjne, w zakresie wydania jachtu co do którego powódka twierdziła, że jest jego wyłączną właścicielką.

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Zgodnie z linią orzecniczą istota bezpodstawnego wzbogacenia, uzasadniającego roszczenie o wydanie korzyści w naturze bądź też o zwrot jej wartości, sprowadza się do uzyskania przez osobę wzbogaconą kosztem osoby zubożonej korzyści majątkowej bez podstawy prawnej. Bezpodstawne wzbogacenie w rozumieniu art. 405 KC zachodzi wtedy, gdy w rezultacie określonej sytuacji następuje wzbogacenie jednej osoby kosztem innej osoby, czyli gdy zachodzi wzajemna zależność pomiędzy uzyskaniem korzyści majątkowej przez wzbogaconego a uszczerbkiem majątkowym doznany przez zubożonego. Sytuacja, w której dochodzi do wzbogacenia, może polegać na jednej czynności faktycznej lub prawnej, ale może się na nią składać kilka wzajemnie ze sobą powiązanych czynności dokonanych przez zubożonego, wzbogaconego lub przez osoby trzecie. Dalszą przesłanką roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest wykazanie, że osoba wzbogacona uzyskała korzyść majątkową kosztem innej osoby bez podstawy prawnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., sygn. akt II CSK 870/14, Legalis nr 1361404).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie, w części. W ocenie Sądu powódka wykazała, iż pozostawała od roku 1991 do 2016 w związku konkubenckim z pozwanym. Po wspólnym zamieszkaniu strony prowadziły wspólnie gospodarstwo domowe, co wynikało z zeznań świadków, ale także i samych stron. Strony funkcjonowały jak rodzina. Nawet jeśli by przyjąć, iż powódka bezpośrednio nie łożyła w pełni na budowę domu, to pracowała i dokładała się do wspólnego budżetu związanego z prowadzeniem domu. Tym samym pozwany mógł zachować i przeznaczyć więcej środków własnych na budowę domu.

Nie budziło wątpliwości Sądu, iż wkładem pozwanego w budowę domu są darowizny otrzymywane przez niego. Rodzice przekazali mu łącznie kwotę 145.600 zł, G. P. 36.300 zł, a A. B. i J. P. (2) po 4.900 zł. Łączna kwota darowizn

przekazana na rzecz pozwanego wyniosła 191.700 zł. Niezależnie od tych darowizn, które przeznaczane były na budowę domu strony uzyskiwały dochody z własnej pracy. Dochody te przeznaczane były zarówno na budowę domu jak i na bieżące wydatki związane z utrzymaniem rodziny jaką de facto wówczas tworzyli.

Dla oceny zasadności żądań powódki w zakresie rozliczenia nakładów na budowę domu pozwanego konieczne było w pierwszej kolejności ustalenie stanu wzbogacenia pozwanego z uwzględnieniem cen z chwili wyrokowania. Jak to zostało już wcześniej wskazane wyniki postępowania dowodowego wskazują na to, że działka na której wybudowany został dom nabyta została ze środków własnych pozwanego. Jednak koszty budowy domu na tej działce ponosił zarówno pozwany jak i powódka. Wartością wzbogacenia pozwanego jest więc aktualna wartość odtworzeniowa domu pomniejszona o kwotę jego wkładu finansowego w jego wybudowanie. Niewątpliwie powód przewidział na budowę domu wszystkie darowizny jakie otrzymał w trakcie trwania budowy i o taką kwotę należało przy ustalaniu wielkości wkładu powódki obniżyć wartość odtworzeniową.

Sąd przyjął, iż wartość odtworzeniowa domu w Ż. z uwzględnieniem stopnia zużycia, kosztów zakupu poszczególnych jego elementów (w tym materiałów budowlanych), kosztów wykonania projektów i instalacji, robocizny oraz kosztów nadzoru inwestorskiego, przyjmując dodatkowo waloryzację wydatków na rzecz inwestycji począwszy od roku 1990 do dnia 1 września 2017 r. wynosi 283,893,88 zł. Następnie Sąd odjął od tej wartości bezsporny wkład pozwanego, tj. 191.700 zł z tytułu darowizn na jego rzecz uzyskując kwotę 92.193,88 zł.

Kwota 92.193,88 zł odpowiada wspólnemu wkładowi finansowemu powódki i pozwanego na budowę domu. Jak wykazało postępowanie dowodowe wbrew twierdzeniom zarówno powódki jak i pozwanego w trakcie trwania budowy domu każde z nich pracowało i uzyskiwało dochody, które przeznaczone zostały na bieżące utrzymanie a nadwyżka na koszty budowy domu. Ponadto powódka otrzymywała również niewielkie darowizny od swojej matki, które przeznaczała na bieżące wydatki. W ocenie Sądu ustalenia poczynione w toku postępowania wskazują, że zarówno powódka jak i pozwany w równym stopniu przeznaczali środki pochodzące z bieżących dochodów na budowę domu. Jakkolwiek nie jest możliwe absolutnie ściśle wyliczenie kwot przekazywanych na ten cel na różnych etapach budowy przez każdą ze stron to jednak wyniki postępowania dowodowego dają podstawy do przyjęcia, że strony łożyły na ten cel w równym stopniu. W związku z tym kwota 92.193,88 zł stanowiąca różnicę pomiędzy wartością odtworzeniową domu a wkładem powoda pochodzącym z darowizn dokonywanych na jego rzecz pochodziła w częściach równych z dochodów zarówno powódki jak i pozwanego. W związku z tym kwotę 92.193,88 zł należało podzielić na dwie równe części, a uzyskana w ten sposób kwota 46.096,94 zł stanowi wkład powódki w wybudowanie domu pozwanego.

W związku z powyższym na podstawie art. 405 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 46.096,94 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 28 sierpnia 2017 r. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. zasądzając je od dnia otrzymania pisma z odmową zapłaty przez pozwanego.

Dalej idące roszczenie powódki w tym zakresie Sąd oddalił na podstawie art. 405 k.c. a contrario.

Przechodząc do żądania powódki w zakresie wydania jachtu, Sąd doszedł do przekonania, iż nie zasługuje ono na uwzględnienie. Podstawą roszczenia jest art. 222 § 1 k.c. Uprawnia ono właściciela, który utracił posiadanie rzeczy, do jego odzyskania od osoby bezprawnie władającej tą rzeczą. Właściciel posiada zatem czynną legitymację procesową, zaś ten, kto rzecz mu odebrał – bierną. Celem tego roszczenia jest odzyskanie utraconego władztwa nad rzeczą przez prawowitego właściciela przez skierowanie do osoby władającej nią bez tytułu prawnego żądania jej wydania. Przesłanki konieczne roszczenia wynikającego z art. 222 § 1 k.c. to:

1. utrata władztwa przez osobę będącą właścicielem,
2. władanie rzeczą przez nieuprawnionego.

O ile pierwsza z tych przesłanek została spełniona, gdyż powódka jest właścicielem jachtu, jednakże wraz z pozwanym. Wobec czego brak wypełnienia drugiej przesłanki, bowiem pozwany także posiada prawo władania rzeczą jako jeden z współwłaścicieli. Strony zgodnie z art. 206 k.c. są uprawnione do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania

z niej w takim zakresie, jakie daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli.

Wyniki postępowania dowodowego wskazują bowiem jednoznacznie, że w/w jacht został kupiony wspólnie przez strony, które wspólnie sfinansowały jego zakup. Wprawdzie w treści umowy zawartej ze sprzedawcą wpisana został jako kupujący wyłącznie powódka jednak ustalenia poczynione w toku postępowania wskazują, że było to spowodowane wyłącznie tym, że strony zamierzały pokryć znaczącą część ceny jachtu z kredytu natomiast zdolność kredytową posiadała wyłącznie powódka. Niewątpliwie jednak w okresach późniejszych pozwany przekazał powódce środki niezbędne do spłaty połowy kredytu a także przeznaczył środki pochodzące ze sprzedaży swojego starego jachtu na remont i wyposażenie nowego. Działania te były zgodne z ówczesnymi intencjami stron postępowania, które traktowały jacht jako rzecz wspólną na co w swoich zeznaniach wskazało wielu świadków. W tej sytuacji jacht nie stanowi wyłącznej własności powódki co wyklucza zasadność żądania wydania go przez pozwanego. Strony jako współwłaściciele powinni dokonać w odrębnym postępowaniu zniesienia współwłasności jachtu i rozliczyć ewentualne nakłady na jego remont i wyposażenie (porusza uchwała SN z 17.06.1996 III CZP 70/96).

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 222 § 1 k.c. a contrario oddalił to żądanie powódki.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. i postanowił nie obciążać powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego. Wprawdzie powódka wygrała proces tylko w 22%, a pozwany w 78% to jednak biorąc pod uwagę aktualną sytuację materialną powódki oraz fakt, że wnosząc pozew, kierowała się ona subiektywnym przekonaniem o słuszności swoich żądań Sąd uznał, że uzasadnione jest nie obciążanie jej kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.

Ponadto na podstawie art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę (...),0 zł z tytułu zwrotu części kosztów sądowych. Na koszty sądowe w przedmiotowej sprawie w wysokości 16.831,63 zł złożyły się: opłata od pozwu -10.450 zł oraz koszty opinii biegłego – 6.381,87 zł. W związku z powyższym Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę 3.703,01 zł stanowiącą 22% całości kosztów sądowych tj część w jakiej pozwany przegrał. Pozostałymi kosztami sądowymi, od których uiszczenia powódka była zwolniona obciążono Skarb Państwa (pkt 5 wyroku), w związku z postanowieniem z dnia 18 stycznia 2018 r. (k. 37 akt).

SSO Wojciech Rybarczyk